

Brynhild Slaatto
i sitt
arbeidsværelse
Foto: Morten
Spaberg

Til Tøyen med tjære og skipsknuter

Tekstilkunstner Brynhild Slaatto oppsøker ulike fagmiljøer for å finne nye material og bedre løsninger. Dette materialet bruker hun tiden på atelieret til å utforske, hvis hun da ikke lar naturen og tiden gripe inn og formgi prosjektet.

TEKST: LINE HARR SKAGESTAD OG CHRISTER DYNNA

Tidligere i år dro Brynhild Slaatto fra sitt atelier på Tøyen i Oslo til Fartøyvernssenteret på Kvam i Hordaland. Målet for turen var å lære noe om håndverksteknikker som brukes i en maritim setting. Dagene på Kvam brukte hun sammen med repsluger Ingunn Undrum, og på Norges eneste gjenværende reperbane lærte Slaatto om forskjellige knuter som har vært brukt og fortsatt brukes av skipsfolk. På fartøyvernssenteret ble hun også introdusert for et bredt spekter av materialer som har vært i bruk i skipsfartsnæringen og blant fiskere.

Med ny kunnskap om knuter på håndslåtte rep laget av hamp, manilla og kokosfiber, eller av lindebast og hestetagl, returnerte Slaatto til sitt atelier. Arbeidet med kunsten kunne begynne.

Hun startet opp med å knytte og sy hestehårstau sammen med knuter av tjæret lintråd, noe som på fagspråket kalles bendsler. Teknikken bidrar til å forsterke materialet og representerte et spennende estetisk område for Slaatto. Hun utforsket samspillet mellom de ulike materialene, åpen for hva de nye teknikkene ville bringe. Ledetråden for Slaattos metode i dette prosjektet har vært selve materialgleden og fascinasjonen for fibrenes ulike kvaliteter.

Trives på leting

– I hvilken grad bærer verkene dine preg av den kunnskapen og de rådene du har innhentet fra forskjellige fagfolk?

– Jeg trives med å være på leting og å oppspore nye materialer. Jeg setter stor pris på møtene med

alle de forskjellige fagfolkene; enten det er engasjerte ansatte eller ledere i de bedriftene som skaffer meg garn og tau. Det å få råd fra slike kompetente fagfolk, er for meg å være i prosess; det er der jeg kan tilegne meg ny kunnskap, sier Slaatto, som heller ikke er redd for å dele noe av prosessen med et publikum. Hun planlegger at det pågående arbeidet skal inngå i en installasjon som skal vises under Kulturturnen i hovedstaden og under Oslo Open, begge deler i løpet av høsten. I den anledning vil hun også vise frem et eldre tekstilprosjekt som skal monteres på fasaden til kunstnerhuset Trafo, der hun har sitt atelier.

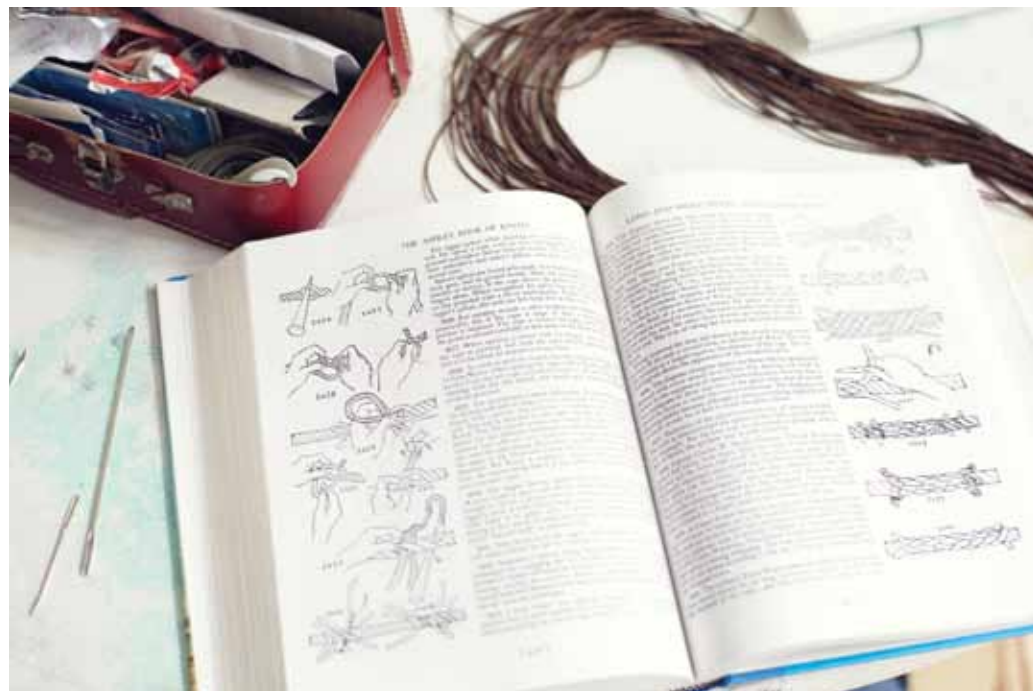
Utendørs I – III er paneler av vevde, værbitte tekstiler som har fått henge utendørs i mange måneder av gangen. Slaatto skyter inn at det var dette prosjektet, et arbeide som strekker seg seks år tilbake i tid, som gjorde at hun søkte seg til kunnskapen hos ekspertene på Fartøyvernssenteret.

Når Slaatto starter på et nytt prosjekt, holder hun det åpent hvor det vil ende. Hun lar veien føre henne dit hun skal. Men alt overlates ikke til tilfeldighetene, avslører hun.

– Jeg er opptatt av at garnkvalitetene må ha noe å gi hverandre. Graden av glans, hvordan tråden er tvunnet og gjerne kontrasten mellom matte og blanke fibre, samt trådenes tykkelse, nevner hun som viktige element.

– Er det slik at arbeidene utfolder seg til noe annet enn planlagt, som følge av den kunnskapen du tilegner deg underveis?

– Jeg kan ha en klar mening om format og størrelse på arbeidet. Og teknikken er som oftest vev.

Materialenes kvaliteter og egenskaper er nøye avstemt til hverandre når Brynhild Slaattos setter sammen vevarbeider. Foto: Morten Spaberg

Også mønsteret blir bestemt i forkant, sier Slaatto. Avgjørelsen om hva slags type tråd eller tau hun skal bruke, tar hun helt til slutt.

– Jeg mener at det er materialene som gir uttrykket. En vevbinding får en helt annen flate og et ganske annet uttrykk hvis jeg bruker tykke tråder enn det jeg får med tynnere tråd. Bindingen jeg valgte å jobbe med i Utendørs er et mønster jeg har lånt fra en eldre Norsk Husflidsbok, men mønsterflaten blir min egen når jeg leker meg med oppskriften, forklarer Slaatto.

Værbitte paneler

Slaattos inspirasjon til å begynne å jobbe med utendørstekstiler hentet hun fra trepaneler og andre byggematerialer med strukturer preget av tidens slitasje. Interessen hennes har vært å se på hva som skjer med ulike vevde materialer under skiftende årstider og værforhold. Slaatto har montert tekstilene ute og observert over tid hvordan naturen får siste hånd på verket.

Fra 2005 til 2009, mens de hang på fasadene til Arkitektur- og Designhøgskolen i Oslo (AHO), fikk naturen gå sin gang i tekstilene over perioder på mellom tre og syv måneder, mens Slaatto dokumenterte hvordan arbeidet gradvis endret karakter. Veggene som Slaatto valgte å jobbe mot, dukket opp på hennes vei gjennom byen. Beliggenheten er i et populært grøntområde og veggene er sentralt plassert både for turgåere og skolens studenter og ansatte.

– Jeg går daglig forbi her langs Akerselva, og jeg hadde lenge vært interessert i denne hvite flaten, som kalles prosjektveggen. Det vokser også en fantastisk villvin på den, som jeg har fotografert til ulike års tider. Og jeg ble inderlig fascinert av fargene som endret seg i bladene, forteller hun.

– *Hvordan vil du beskrive prosessen og de oppdagelsene du gjorde?*

– Tekstilpanelene var utstilt under ulike årstider og varighet. Regnet det, trakk nylonpanelene seg sammen, slik at det ble bølgeformasjoner i tekstilene, men så rettet de seg ut igjen i sollys, forteller Slaatto,

som justerte materialbruken ettersom prosjektet utviklet seg. Alle fasene foregikk med den samme rammen: vevnader i samme format, montert på prosjektveggen, en vegg som i seg selv var en vesentlig del av uttrykket i arbeidet, ifølge Slaatto.

– Det som ble viktig for meg, var at jeg her spilte på infiltrasjonen av vekster, slik som villvinen. Å oppleve møtet mellom tekstiler og planter i friluft, fra vår til høst, ga et spenn av endringer som var større og tydeligere enn jeg hadde forutsett. Og da arbeidet til tider også ble helt dekket av villvinen, ga dette de forbipasserende en ny opplevelse. Det var moro å få positive tilbakemeldinger på dette, sier hun, men avslører likevel at helt tilfreds ble hun ikke.

Nyervervede håndverksteknikker

– De seneste forsøkene mine har gått ut på å finne nye metoder for å ordne trådendene, sier hun med referanse til den delen av vevnadene som hun til nå har brettet på baksiden og gjemt bort.

I sin søken etter en løsning som passet bedre med uttrykket i materialene, ble veien til reperbanen på Kvam staket ut. Fartøyvernsenteret, hvor båtbyggere av små, tradisjonelle trebåter og større jakter kommer sammen, er kanskje et sted som har kunnskap på dette område, tenkte Slaatto, og dro dit for en ukes opphold som «lærling» ved museet, som holder ulike håndverkskurs.

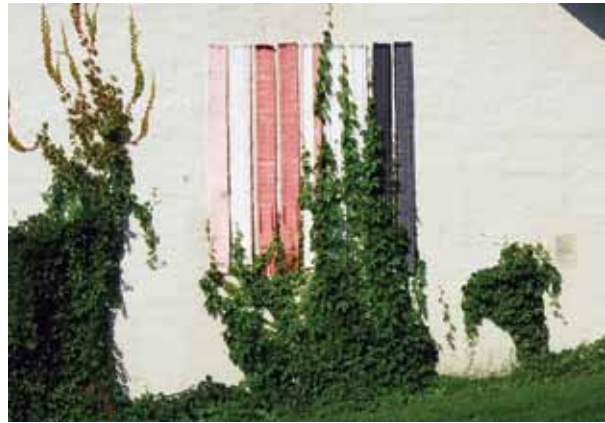
– Selv lærte jeg *taklinger* og *bendsler*. Det vil si maritime knuteteknikker for å sy sammen og forsterke tauender og flere trådtyper, forklarer hun.

– Det oppstod uventede og spennende effekter da jeg benyttet disse teknikkene i mitt seneste arbeid. Når hestehåret fikk møte tjæret lintråd, dannet dette et aktivt mønster i flaten. Det tykke hestehårstauet skapte volum og de tynne fibre som stikker ut av tauet ga en livlig flate, forteller Slaatto med stor entusiasme.

– Hestehår er et meget kostbart materiale og jeg har valgt å la det være ramme for en historie, og i samspill med andre materialer er dette utgangspunktet for installasjonen som skal vises på Oslo Open og under Kulturnatten, opplyser Slaatto, som oppgir at hun i første omgang vil dokumentere resultatet og deretter la dette danne grunnlag for videreutviklingen, som senere skal vises frem på Fartøyvernsenteret i Kvam.

Cand. Philol Line Harr Skagestad har lest litteraturvitenskap. Hun er frilansskribent samtidig som hun eier og driver Galleri Briskeby i Oslo.

Hestehår og tjæret
lintråd/bendsler (2011)
Foto: Morten Spaberg

Noen flere detaljer
Brynhild Slaatto (1959) har mottatt en rekke stipender og er representert ved blant annet Nordnorsk Kunstmuseum, Sandefjord Kommune og Eksport Finans (Oslo). Slaatto har også levert en tekstilutsmykkingen til Orelund Kapell (Sandefjord). I høst deltar Slaatto på Oslo Open for tredje gang.

Hun var i verkstedspraksis hos Synnøve Anker Aurdal før hun begynte på Statens Håndverks- og Kunstindustriskole (SHKS), der hun avla diplomeksamen i tekstil i 1986.

Anders Wittusen har bidratt til monteringen av *Utendørs I-III*. Hege Vadstein har stått for fotodokumentasjonen.

Utendørs III sett fra gårdsrommet på Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, 2009
Foto: Hege Vadstein

← Brynhild Slaatto
Utendørs III
(2009 mai-oktober)
Ni vevde lengder i nylon, trossetau og møbelsnor
300 x 270 cm
Produksjonsbistand på vev Ingri Ødegård
Foto: Hege Vadstein og Paul Brady / webverket.no

